

TCFD RAPPORT 2020

Spareskillingsbanken

BÆRKRAFTIG LOKALSAMFUNN

Spareskillingsbanken skal gjennom fokus på klima og miljø, samfunnsansvar og virksomhetsstyring være en aktiv bidragsyter til et bærekraftig lokalsamfunn

Innhold

---

1. Introduksjon	1
2. Virksomhetsstyring.....	1
2.1 Styrets oppsyn av klimarelaterte risikoer og muligheter	1
2.2 Ledelsens rolle i vurdering og styring av klimarelaterte risikoer og muligheter	1
3. Strategi	1
3.1 Klimarelaterte risikoer og muligheter på kort, mellomlang og lang sikt	1
3.2 Betydningen av klimarelaterte risikoer og muligheter for virksomhetens forretninger, strategi og finansielle planlegging	4
3.3 Potensiell betydning av ulike scenarier for virksomhetens forretninger, strategi og finansielle planlegging	4
4. Risikostyring	4
4.1 Prosessene virksomhet benytter for å identifisere og vurdere klimarelatert risiko	4
Kredittrisiko	4
Likviditetsrisiko	5
Markedsrisiko	5
Operasjonell risiko	5
4.2 Virksomhetens prosesser for håndtering av klimarelatert risiko	5
4.3 Hvordan prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere klimarelatert risiko er integrert i virksomhetens helhetlige risikostyring.....	6
5. Mål og Metoder.....	6
5.1 Metoder virksomheten bruker for å vurdere klimarelaterte risikoer og muligheter i lys av dens strategi og prosesser for risikostyring	6
5.2 Rapportering av Scope 1, 2 og 3-klimagassutslipp og relaterte risikofaktorer	7
5.3 Mål virksomheten bruker for å håndtere klimarelaterte risikoer og muligheter og resultater i forhold til målene.....	8
6. Veien Videre	8

1. Introduksjon

Spareskillingsbanken ble etablert i 1877 og er en lokal, selvstendig og samfunnsengasjert sparebank. Gjennom årenes løp har banken sin strategi om å være banken for byen ligget fast, men i takt med tiden har banken gjort nødvendige justeringer for å tilpasse seg nye markeder, segmenter og produkter for å til enhver tid å være en foretrukket sparebank. Nå står vi overfor en ny epoke med bærekraft, miljø og samfunn som en viktig strategisk faktor. Vi vil aktivt bidra til å påvirke beslutninger i bedrifts- og personmarkedet mot en grønnere retning og bidra til et bærekraftig lokalsamfunn gjennom samfunnsansvar og virksomhetsstyring.

TCFD er et internasjonalt anerkjent rammeverk for rapportering på klimarisiko. TCFD-rapporten fokuserer på klima og er delt inn i fire hovedområder:

- Virksomhetsstyring
- Strategi
- Risikostyring
- Mål og metoder

2. Virksomhetsstyring

2.1 Styrets oppsyn av klimarelaterte risikoer og muligheter

Styret vedtar bankens strategier og har det overordnede ansvaret for bærekraft. Banken har integrert bærekraft i bankens forretningsstrategier. I den pågående strategiprosess, som ferdigstilles i starten av 2022, er bærekraft et gjennomgående tema som vil sette føringer for bankens strategi for årene som kommer. I kredittsaker som rapporteres til styret er omtale og vurdering av kundens klimarisiko del av saksforholdet.

2.2 Ledelsens rolle i vurdering og styring av klimarelaterte risikoer og muligheter

Ansvaret for klimarisiko ligger hos ledelsen. Adm. banksjef er ansvarlig for å gjennomføre vedtatte retningslinjer på bærekraft. Det gjøres i tett samarbeid med bankens enheter for å sørge for at vi integrerer klima og bærekraft i alt vi gjør. Herunder å bruke hele vårt handlingsrom og iverksette effektiv og resultatorienterte tiltak for å fremme dette.

3. Strategi

3.1 Klimarelaterte risikoer og muligheter på kort, mellomlang og lang sikt

TCFD deler klimarelatert risiko i to hovedkategorier; risiko knyttet til overgangen til lavutslippssamfunnet (overgangsrisiko) og risiko knyttet til fysiske konsekvenser av klimaendring (fysisk risiko). For Spareskillingsbanken er det overgangsrisiko som representerer den største trusselen. Parisavtalen står sentralt i overgangen til lavutslippssamfunnet og Spareskillingsbanken har derfor valgt å legge Parisavtalens frister og Norges forpliktelser til grunn for bankens vurdering av klimarelatert risiko og klimarelaterte muligheter:

- Kort sikt: 1-10 år (Norge skal redusere utslipp med 50-55 prosent innen 2030)
- Lang sikt: 10-30 år (Norge skal være et lavutslippssamfunn innen 2050)

Den mellomlange tidshorizonten er valgt bort da man kun har et begrenset datagrunnlag og høy usikkerhet knyttet til fremtidig utvikling. Analyser utover kort og lang sikt virker derfor ikke hensiktsmessig.

Tabell 3.1 klimarelaterte muligheter

	Mulighetselementer	Potensielle muligheter	Kort sikt	Lang sikt
Ressurseffektivitet	<ul style="list-style-type: none"> -Mer effektive transportmidler -Mer effektiv produksjon og distribusjon -Mer energieffektive bygninger -Resirkulering -Redusert forbruk 	Digitalisering reduserer behov for areal og reisevirksomhet. Reduserte kostnader knyttet til lokaler (energi, vedlikehold, etc).	Lav	Lav
Energikilder	<ul style="list-style-type: none"> -Mindre utslippsintensive energikilder -Bruk av offentlige incentiver -Bruk av ny teknologi -Deltagelse i karbonmarkedet -Mer desentraliserte energikilder 	Spareskillingsbanken kan bidra med finansiering relatert til energi og klimavennlige løsninger. Redusere energiforbruk.	Svært lav	Svært lav
Produkter og tjenester	<ul style="list-style-type: none"> -Endringer i kundepreferanser -Utvikling av klimavennlige produkter og tjenester 	Økte inntekter og større kundemasse ved å tilby muligheter for grønn finansiering og investering.	Middels	Høy
Markeder	<ul style="list-style-type: none"> -Tilgang til nye markeder -Bruk av offentlige incentiver 	Økte inntekter og større kundemasse som følge av bærekraftige produkter og tjenester. Bedre tilgang på kapital grunnet bærekraftige aktiviteter. Mulighet for å bidra med finansiering til grønne prosjekter og start-ups og dermed diversifisere bankens portefølje.	Middels	Høy
Motstandsdyktighet	<ul style="list-style-type: none"> -Deltagelse i program for fornybar energi og energieffektiviseringstiltak -Bruk av alternative ressurser 	Reduserte kostnader og økt motstandsdyktighet gjennom kunnskapsdeling med samarbeidspartnere og utvikling av intern kompetanse på bærekraft og klima for å kunne redusere klimarisiko.	Svært lav	Svært lav

Tabell 3.2 klimarisiko

	Risikoelementer	Potensielle konsekvenser	Kort sikt	Lang sikt
Overgangsrisiko	Politisk og regulatorisk risiko			
	-Høyere utslippspriser -Strengere rapporteringskrav -Strengere regulering	Redusert betjeningsevne grunnet; Høyere kostnader eller lavere inntekter fra utslippsintensive eiendeler, kostnadsøkninger fra strengere reguleringer og økte rapporteringskrav. Større sannsynlighet for mislighold, økte kapitalkrav og strandede eiendeler.	Lav	Middels
	Teknologisk risiko			
	-Eksisterende produkter og tjenester erstattes av klimavennlige alternativ -Investeringskostnader i forbindelse med omstilling til ny teknologi -Feilslåtte investeringer i ny teknologi	Redusert betjeningsevne grunnet; høye kostnader i forbindelse med omstilling og feilslåtte investeringer. Eksisterende produkter og tjenester erstattes av klimavennlige alternativ. Økt sannsynlighet for mislighold og strandede eiendeler.	Lav	Lav
	Markedsrisiko			
	-Endringer i tilbud og etterspørsel etter visse produkter og tjenester	<p>SpareSkillingsbanken kan miste kunder til konkurrenter som tilbyr mer bærekraftige produkter. Dette kan medføre at banken sitter igjen med kunder som ikke prioriterer bærekraft og dermed økes bankens egen klimarisiko betydelig.</p> <p>Endringer i tilbud og etterspørsel kan medføre høyere kostnader for produksjon og distribusjon og potensielt lavere etterspørsel. Redusert betjeningsevne og mulighet for strandede eiendeler.</p> <p>Manglende fokus på digitalisering kan medføre at visse kundeselement velger bort SpareSkillingsbanken. Samtidig kan digitalisering av bankens tjenester bidra til fremmedgjøring av andre kundeselement.</p> <p>Redusert tilgang på kapital.</p>	Middels	Høy
Omdømmerisiko				
-Endringer i kundepreferanser -Stigmatisering av enkelt næringer -Stigmatisering av foretak	Dersom SpareSkillingsbanken ikke bidrar til overgangen til lavutslippssamfunnet kan banken bli mindre attraktiv for kunder, arbeidstakere, og leverandører. Dette kan resultere i reduserte inntekt og tilgang til kapital. Omdømme er utrolig viktig for en lokal sparebank. Finansiering av omstridte aktiviteter kan utgjøre en alvorlig risiko.	Høy	Høy	
Fysisk risiko	Akutt risiko			
	-Økt sannsynlighet for ekstremværhendelser (Flod, Jordskred, etc.)	Økt sannsynlighet for ekstremværhendelser. Potensielt høyere forsikringskostnader for pantsatte objekter og bankens kunder kan få høyere kostnader grunnet krevende omgivelser som truer med å forstyrre verdikjeder.	Lav	Lav
	Kronisk risiko			
-Økende sannsynlighet for varige endringer i klima (Stigende havnivå, Varig temperaturøkning, Endringer i værmønstre)	Økende sannsynlighet for varige klimaendringer. Potensielt høyere forsikringskostnader for pantsatte objekter og bankens kunder kan få høyere kostnader grunnet krevende omgivelser som truer med å forstyrre verdikjeder.	Lav	Lav	

3.2 Betydningen av klimarelaterte risikoer og muligheter for virksomhetens forretninger, strategi og finansielle planlegging

Vi ønsker å gjøre det mulig for våre kunder å ta bærekraftige valg ved å tilby spareprodukter med bærekraftig profil. Våre fondsleverandører gir kundene muligheter til å velge grønne spareprodukter. Banken jobber aktivt med å komme frem til grønne produkter på utlånsiden.

For våre bedriftsmarkedskunder er det integrert en ESG-analysemodul i kredittprosessen

Banken jobber aktivt med å innhente leverandørreklæring på ESG som skal sikre at banken benytter leverandører som har verdier og klimamål som er på linje med banken.

3.3 Potensiell betydning av ulike scenarier for virksomhetens forretninger, strategi og finansielle planlegging

Klimaendringer og overgangen til lavutslippssamfunnet vil ha en innvirkning på banken. Scenarioanalyse beskriver hvordan ulike scenarier vil påvirke bankens strategi, forretningsområder og finansielle planlegging.

Per i dag har ikke banken utarbeidet scenarioanalyser. Det er et ressurskrevende arbeid preget av stor usikkerhet. Banken følger med på utviklingen av trender og modeller i bransjen og vil se på muligheten for slike analyser når det er utviklet modeller som gir høyere grad av sikkerhet.

4. Risikostyring

4.1 Prosessene virksomhet benytter for å identifisere og vurdere klimarelatert risiko

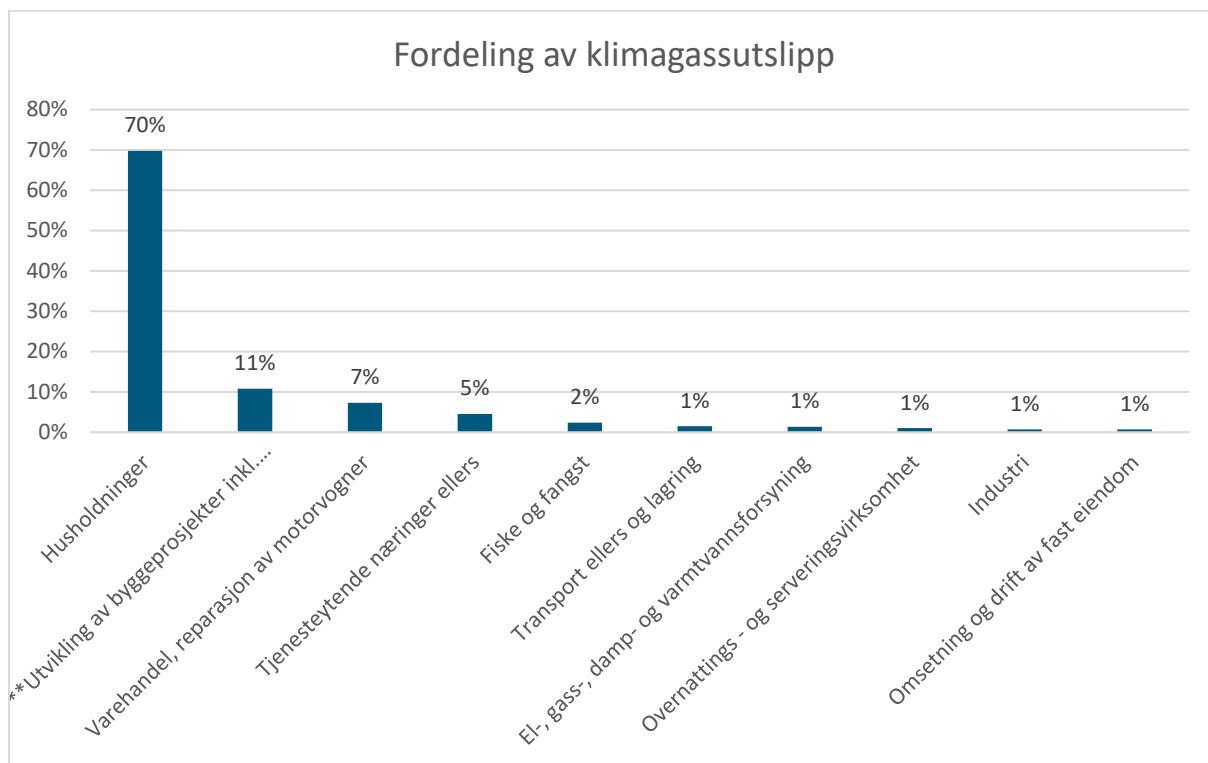
Overordnet rapporterer banken på kredittrisiko, likviditetsrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Under risikoprosessen identifiseres og vurderes alle relevante risikomomenter deriblant klimarisiko.

Kredittrisiko

Klimarisiko påvirker kredittrisiko i den grad klimarelaterte problemstillinger øker sannsynligheten for redusert betjeningsevne, redusert panteverdi eller mislighold. Risikomatrisen i tabell 3.2 trekker frem klimarelaterte problemstillinger som kan ha slike konsekvenser.

SpareSkillingsbankens utlånsportefølje består av omtrent 85 prosent lån til privatpersoner og 15 prosent til bedrifter ol. Dette medfører at størsteparten av utslippene forbundet med bankens utlånsvirksomhet kommer fra private husholdninger (70 prosent). Tabellen nedenfor viser de største utslippskildene i SpareSkillingsbankens utlånsportefølje.

Figur 4.1 Utslipp fra Spareskillingsbanken sin utlånsportefølje (basert på tabell i kapittel 5.2).

Banken er lite eksponert mot høyutslippsnæringene; transport, industri, internasjonal sjøfart og oljerelaterte næringer. Til sammen utgjør disse næringene kun 0,31 prosent av bankens utlånsportefølje. Dermed er Spareskillingsbanken relativt lite eksponert for klimarelatert kredittrisiko.

Likviditetsrisiko

Klimarelaterte problemstillinger innvirkning på likviditetsrisiko knytter seg hovedsakelig til prisen på finansiering. Dersom banken ikke har tilstrekkelig fokus på bærekraft og tilfredsstillende kravene for tilgang på «grønn finansiering» risikerer banken å få dyrere finansiering.

Markedsrisiko

Bankens markedsrisiko er i hovedsak knyttet til likviditetsporteføljen, som må tilfredsstillende kravene til en forsvarlig likviditetsforvaltning, utstedelse av egne obligasjoner og aksjer i strategiske samarbeidspartnere. Hovedformålet med plasseringer er å oppnå en god langsiktig avkastning med et akseptabelt risikonivå, og bidra til bærekraftig utvikling.

Operasjonell risiko

Klimarelatert risiko relatert til operasjonell risiko vil i all hovedsak knytte seg til omdømmerisiko og til konsekvensene av manglende tilpasning til lavutslippssamfunnet.

4.2 Virksomhetens prosesser for håndtering av klimarelatert risiko

Klimarisiko vil bli en integrert del av bankens forretningsområder etter hvert som scenarioanalyser, kartlegging av klimarelatert risiko og måleindikatorer for klimarisiko blir utviklet. Banken er foreløpig i startfasen av dette arbeidet.

I kredittsaker for næringskunder er ESG-modul implementert og det foretas vurdering av kunders klimarisiko. Formålet er at banken, gjennom allokering av kapital, skal bidra positivt til klima, miljø, sosiale forhold og god virksomhetsstyring.

4.3 Hvordan prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere klimarelatert risiko er integrert i virksomhetens helhetlige risikostyring

Vurderinger av klimarisiko er innlemmet i alle innvilgelsessaker på bedriftsmarkedet. Dokumentasjon om kunde og panteobjekt som sertifiseringer, energiattester, klassifiseringer og lignende skal etterspørres i alle saker. SpareSkillingsbanken skal ikke finansiere formål som bidrar negativt til overgangen til lavutslippssamfunnet.

Banken er i startfasen av arbeidet med å identifisere, vurdere og håndtere klimarisiko. Sentralt fremover vil derfor være å sørge for kompetanseheving på området gjennom fagsamlinger og kursing.

5. Mål og Metoder

5.1 Metoder virksomheten bruker for å vurdere klimarelaterte risikoer og muligheter i lys av dens strategi og prosesser for risikostyring

SpareSkillingsbanken beregner scope 1, 2 og 3 utslipp etter fremgangsmåten lagt frem av GHG Protocol. Man skiller mellom tre forskjellige utslippskategorier:

Scope 1: Direkte utslipp fra utslippsskilder som selskapet selv eier eller kontrollerer.

Scope 2: Indirekte utslipp fra innkjøpt energi.

Scope 3: Andre indirekte utslipp (som ikke er rapportert i Scope 2) fra selskapets verdikjede.

Banker bidrar blant annet til klimagassutslipp gjennom utlånsaktivitet. Ifølge GHG Protocol skal utslipp knyttet til utlån fordeles mellom investorer basert på andelen av prosjektets totale kostnader man har bidratt til å finansiere. Foreløpig er det svært få av bankens kunder som rapporterer på egne klimagassutslipp. For å kunne danne et bilde av karbonavtrykket til bankens utlånsportefølje har banken utarbeidet estimater for utslipp fra bankens utlånsportefølje basert på informasjon fra SSB om utlån og utslipp i Norge. Utslippene fordeles basert på SpareSkillingsbankens andel av totalt utlån i Norge. Vi kan identifisere minst tre problemer med denne tilnærmingen:

1. Omfanget av utslippene fra bankens utlånsportefølje er sannsynligvis overvurdert fordi man rimelig kan forvente at totale kostnader er større enn totalt utlån og dermed er fordelingsgrunnlaget for lite.
2. De totale utslippene for en gitt næring er ikke nødvendigvis representativ for bankens kunder innenfor næringen. Dermed kan de reelle utslippene være over eller undervurdert.
3. Estimaten forteller hvor mye en gjennomsnittlig portefølje med sammensetningen av næringer som SpareSkillingsbanken har slipper ut. De gir ikke informasjon om hvor mye bankens kunder faktisk slipper ut. Dermed vil ikke tiltak fra bankens eller kundens side reflekteres i estimatene.

Disse begrensningene er årsaken til at alle utslipp rapportert i tabell 5.2 kommer fra egen virksomhet. Estimat for utslipp fra bankens utlånsportefølje fremkommer i tabell 5.3.

5.2 Rapportering av Scope 1, 2 og 3-klimagassutslipp og relaterte risikofaktorer

Tabell 5.1 forbruk av utslippsfaktorer

Forbruk	2020
Bensin	110 L
Diesel	84 L
Fjernvarme	223174 kWh
Elektrisitet	506006 kWh

Tabell 5.2 bankens klimagassutslipp

Utslipp	2020
Scope 1	0,60 tonn CO2
Scope 2	86,10 tonn CO2
Scope 3	0,86 tonn CO2
Totalt	87,56 tonn CO2

Tabell 5.3 estimerte klimagassutslipp fra bankens utlånsportefølje

	Norge		Spareskillingsbanken	
	Utlån	Utslipp	Utlån	Utslipp
	Mill.kr	1000 tonn CO2	Mill.kr	1000 tonn CO2
<i>Næring i rapporteringen</i>				
Jordbruk og tilknyttede tjenester	66 703,00	4 913,00	0,41	0,03
Skogbruk og tilknyttede tjenester	5 888,00	53,00	0,95	0,01
Fiske og fangst	44 824,00	852,00	17,45	0,33
Fiskeoppdrett og klekkerier	37 744,00	48,00	-	-
Bergverksdrift og utvinning	10 664,00	303,00	-	-
**Utvinning av råolje og naturgass inkl. tilknyttede tjenester	14 906,00	14 660,00	-	-
Industri	87 774,00	11 831,00	0,75	0,10
Bygging av skip og båter	6 067,00	*	0,86	*
El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	49 129,00	1 670,00	5,44	0,18
Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	14 010,00	1 410,00	-	-
**Utvikling av byggeprosjekter og bygge- og anleggsvirksomhet	179 728,00	2 186,00	124,80	1,52
Varehandel, reparasjon av motorvogner	78 243,00	1 104,00	72,33	1,02
Utenriks sjøfart og rørtransport	70 894,00	16 214,00	-	-
Transport ellers og lagring	80 095,00	5 271,00	3,18	0,21
Overnattings- og serveringsvirksomhet	21 177,00	116,00	25,75	0,14
Informasjon og kommunikasjon	24 295,00	16,00	3,73	0,00
Omsetning og drift av fast eiendom	798 830,00	85,00	912,68	0,10
**Faglig, forretningsmessig og finansiell tjenesteyting	143 089,00	1,00	88,64	0,00
Tjenesteytende næringer ellers	75 194,00	616,00	77,97	0,64
Husholdninger	3 685 896,00	5 039,00	7 169,02	9,80
Alle næringer	1 809 254,00	61 349,00	1 334,93	4,28
Alle næringer og husholdninger	5 495 150,00	66 388,00	8 503,95	14,08

**Markerte poster er slått sammen grunnet manglende datagrunnlag

*Markerte poster mangler data

5.3 Mål virksomheten bruker for å håndtere klimarelaterte risikoer og muligheter og resultater i forhold til målene

Banken er i prosess med å bli Miljøfyrtårnsertifisert. På grunnlag av data samlet inn i forbindelse med sertifiseringen vil vi utarbeide mål for bankens bærekraftsarbeid de kommende årene.

6. Veien Videre

Spareskillingsbanken vil fortsette å utøve samfunnsansvar og bidra til bærekraftige lokalsamfunn. Det er en rekke områder der banken ønsker å gjøre ytterligere forbedringer. Bankens søker aktivt etter bedre modeller og alternative måter å fremme innsatsen Spareskillingsbanken og dens kunder gjør for å bidra til et mer bærekraftig samfunn.

Områdene banken vil fortsette å jobbe aktivt med inkluderer:

- Tilby bærekraftige produkter innenfor sparing og utlån
- Ytterligere forbedringer i bankens prosesser for å identifisere, vurdere og håndtere klimarisiko
- Utarbeide scenarioanalyser når man har tilgang på tilstrekkelig data og analyseverktøy
- Opparbeide bankens interne kompetanse på bærekraft